

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-20

12.1.2021

Protector Forsikring ASA

Næringsliv

Skade på kran – forsikringens omfang – forsikringsplikt eller overtatt risikoen.

Saken gjelder krav om erstatning for skade på en traverskran som sikrede leide av utleier. På skadetidspunktet var kranen installert i en bygning som sikrede leide av samme utleier. Skaden oppsto i forbindelse med en monteringsjobb av en maskin for utsetting av påler til autovern på en lastebil. Da tyngdepunktet på denne maskinen endret seg, resulterte det i at traverskranen ble dratt ut av sin bane slik at den falt ned. Hovedspørsmålet i saken er om selskapet er ansvarlig for å dekke skade på slik kran, herunder om sikrede på skadetidspunktet hadde forsikringsplikt eller overtatt risikoen for tingen. Nemnda kom til at kranen ikke var omfattet av sikredes forsikringsavtale.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning under en kombinert næringsforsikring for skade på kran.

Sikredes næringsforsikring har bl.a. følgende vilkår:

4.1 Tingforsikring

Forsikringen omfatter maskiner, inventar, løsøre og varer spesifisert under dekningsoversikten i forsikringsbeviset.

Maskiner, inventar og løsøre

herunder:

- maskiner, inventar og løsøre som er ledd i produksjons-/næringsvirksomhet, med tilhørende tekniske installasjoner, herunder kabler og rør
- maskinfundamenter
- ledninger/rør med tilknyttet utstyr, som hovedsakelig betjener maskiner/apparater, herunder kabler for data og strøm
- ledninger/rør som benyttes til transport av varer.

Ting leiet eller lånt fra andre er bare dekket når dette fremgår av forsikringsbeviset eller når forsikringstakeren ved lov eller skriftlig avtale har forsikringsplikt eller har overtatt risikoen.

Forsikringen omfatter bygningsmessig innredning, bekostet av forsikringstager, i leide lokaler på forsikringsstedet begrenset til kr 150 000,-.

(...)

5.14 Selskapet svarer også for skade på maskiner, løsøre og varer som direkte skyldes annen plutselig og uforutsett skade på bygning.

(...)

5.15 Utvidet dekning for EDB-maskiner/elektronisk utstyr inntil kr 100 000.

Selskapet dekker fysisk skade utover vilkårenes punkt 5 som plutselig og uforutsett rammer ting som er fullt driftsferdige og prøvet, såvel når de er i drift som under flytting på forsikringsstedet, til reparasjon eller ettersyn

- med demontering og etterfølgende montering.

Selskapet dekker ikke:

1. Skade som skyldes elde, slitasje, feil eller mangel ved gjenstanden, mangelfullt vedlikehold, reparasjon, rensing, restaurering.
2. Skade som følge av virus, hacking, trojanske hester o.l. og uautorisert datainntrenging.
3. Skade som oppstår under utleie.
4. Skade som leverandør, reparatør eller andre kan gjøres ansvarlig for. Reises krav mot selskapet, er forsikringstakeren pliktig til å la spørsmålet om det foreligger ansvar for leverandør, reparatør eller andre, prøves ved rettssak. Selskapet betaler kostnadene ved søksmålet. Når den sikrede er produsent eller forhandler av den forsikrede ting, svarer selskapet ikke for skader som omfattes av den alminnelige garanti for vedkommende bransje.
5. Skade som kommer inn under punkt 6.1,6.2 og 6.3.

Sikrede meldte 8.8.19 om skade på en traverskran. Kranen var på skadetidspunktet installert i et leid lokale og tilhørte utleier. Ifølge sakens dokumenter kjøpte utleier kranen i 2017.

I skademeldingen er det opplyst at skaden oppsto som følge av at lasten forskjøv seg under løft av påmontert utstyr, som igjen førte til at kranen falt ned. Sikrede har senere forklart at dette skjedde i sluttfasen av en monteringsjobb, hvor det var behov for å lette litt på kranen. Dette resulterte i at tyngdepunktet på maskinen endret seg, og at den dro traverskranen som hadde blitt benyttet til å løfte den ned fra traverskranens kranbane.

Selskapet orienterte i e-post av 13.8.19 om at sikrede måtte melde skaden til det forsikringselskapet som hadde forsikret gjenstanden. Saken ble avsluttet under henvisning til at det ikke forelå skade på sikredes eget inventar.

Sikrede oversendte deretter leiekontrakt og tilleggskontrakt inngått med utleier til selskapet. Sikrede viste også til kontakt med N.K., som fungerte som sikredes rådgiver på tidspunktet.

Selskapet opprettholdt sitt avslag i e-post av 25.9.19.

I en e-post til sikrede av 3.1.20 redegjorde N.K. nærmere for hvorfor de mente selskapet måtte svare for slik skade som hadde oppstått. Selskapet fastholdt sin tidligere vurdering. Sikrede klaget deretter saken inn for sekretariatet i Finansklagenemnda 1.4.20.

Sikrede krever dekning for skade på kranen og anfører at den er omfattet av forsikringen. Sikredes forsikringsmessige interesse i traverskranen følger av husleieavtale sett i sammenheng med tillegg til leiekontrakt av 1.3.17. Det følger av leieavtalen at sikrede hadde plikt til å forsikre kranen og denne interessen er omfattet av forsikringen.

Sikrede anfører at skaden er dekket som følge av plutselig og ytre årsak. Maskinen som skulle monteres endret tyngdepunkt, og den kraft dette utløste medførte at traverskranen ble dratt ned av kranskinnen. Sikrede viser til skaderapport av 16.8.19.

Subsidiært kreves dekning etter pkt. 5.15 "elektrisk utstyr" med kr 100 000. Etter pkt. 5.15 dekker selskapet fysisk skade på fullt driftsferdig og prøvet elektronisk utstyr som rammes plutselig og uforutsett. Traverskranen er elektronisk utstyr, den var fullt driftsferdig, prøvet og i drift på forsikringsstedet. Den ble plutselig og utforutsett rammet av maskinen som skulle monteres på lastebilen, og totalskade oppsto som følge av dette. Ingen av unntakene i pkt. 5.15 er anvendelige.

Dersom kranen ikke er omfattet, anfører sikrede atter subsidiært at selskapet har brutt sin informasjonsplikt etter fal. § 2-1. Når selskapet har knyttet annen plutselig og uforutsett skade på maskiner, inventar og løsøre til slik skade også på forsikret bygning som et inngangsvilkår, innebærer dette en slik vesentlig begrensning som er nevnt i fal. § 2-1 første ledd annet punktum, første alternativ.

Selskapet avviser ansvar og anfører at kranen ikke er omfattet av forsikringsdekningen fordi forsikringstaker har leid kranen av et eiendomsselskap, jf. vilkårenes pkt. 4.1. Risiko og forsikringsplikt for den skadede kranen reguleres uttømmende i tilleggsavtale av 1.3.17, som ikke overfører risikoen for kranen fra utleier til leietaker. Vilkåret om at sikre ved lov eller skriftlig avtale har forsikringsplikt, eller har overtatt risikoen for kranen, er ikke tilfredsstillt. Kranen er heller ikke særskilt inntatt i forsikringsbeviset. Den omfattes derfor ikke av forsikringsavtalen.

Selskapet anfører subsidiært at den aktuelle skaden ikke er omfattet av forsikringen etter vilkårenes pkt. 5. Forsikringen dekker kun skade på maskiner som direkte skyldes "*annen plutselig og uforutsett skade på bygning*", se pkt. 5.14. Skaden i innværende sak skyldes etter det opplyste vektforskyvning i forbindelse med montering, og er ikke forårsaket av en plutselig og uforutsett skade på bygning. Selskapet kan heller ikke se at det er dokumentert at traverskranen er å anse som elektronisk utstyr, jf. vilkårenes pkt. 5.15.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skade på kran.

Nemnda forstår saken slik at kranen ikke tilhører sikrede, men er leid fra et annet selskap og befant seg i lokaler eid av samme utleier. Sikredes forsikring har følgende dekning for ting som er leid:

Ting leiet eller lånt fra andre er bare dekket når dette fremgår av forsikringsbeviset eller når forsikringstakeren ved lov eller skriftlig avtale har forsikringsplikt eller har overtatt risikoen.

Den aktuelle kranen er ikke omtalt i sikredes forsikringsbevis. Spørsmålet er derfor om sikrede har forsikringsplikt for kranen eller har overtatt risikoen for den.

Kranen ble kjøpt av eiendomsselskapet i 2017. Forholdet mellom eieren som utleier og sikrede som leietaker er regulert av en leieavtale inngått i 2013 og en tilleggsavtale inngått i 2017 da kranen ble innkjøpt. Partene er så vidt nemnda skjønner enige om at avtalene må sees i sammenheng.

Ifølge leieavtalen fra 2013 skal leietakeren "ivareta og bekoste alt innvendig vedlikehold". Under punktet om forsikring heter det videre at "Hver av partene holder sine interesser forsikret", og at "Leietaker forsikrer egen bygningsmessig innredning". Utgangspunktet er derfor at hver part forsikrer de gjenstander de eier. Kranen eies av utleier, og utleier har derfor den økonomiske eierinteressen i kranen. Erstatning for skade på kranen tilfaller eieren, hvilket betyr at eieren også har den forsikringsmessige interesse i kranen. Dette tilsier at leietaker ikke har forsikringsplikt for kranen. Leietakeren får ikke noen forsikringsmessig interesse i kranen selv om han bruker den i driften. Om leietakeren er ansvarlig for skade på kranen i forhold til utleier, er dette et ansvar overfor tredjemann og må dekkes av en ansvarsforsikring.

Tilleggskontrakten av 2017 sier at leietaker "skal bekoste alt vedlikehold og nødvendig reparasjon av disse kranene, samt sørge for at de til enhver tid er sertifisert". Tilleggsavtalen sier ikke at sikrede har plikt til å forsikre maskinen. Reparasjonsplikt er ikke det samme som forsikringsplikt. Det er også uklart hvor langt reparasjonsplikten og risikofordelingen rekker. Slik avtalen er formulert, kan det tyde på at den kun gjelder vedlikeholdsreparasjoner. Det er klart at den ikke gjelder ved totaltap av maskinen hvor den ikke kan repareres. Det er derfor uklart om den gjelder reparasjon ved skade på maskinen. Hvis partene hadde ment at sikrede skulle ha plikt til å forsikre maskinen og ha full risiko for denne ved skader, mener nemnda dette måtte ha vært klarere formulert i avtalen.

Ut fra dette er kranen ikke omfattet av sikredes forsikring. Det er da ikke grunn for nemnda til å gå inn på spørsmålet om skaden er omfattet av forsikringen og om selskapet har brutt sin informasjonsplikt etter fal. § 2-1.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Andreas Pihlstrøm (næringsrepresentant).